

20 Φεβρουαρίου 2020

Μέγας Βασίλειος: Όπου λοιπόν το παράπτωμα είναι ταχύ, ταχεία μας εδόθη και η φρούρησις!

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Απαύγασμα πατερικής Σοφίας](#)

Μέγας Βασίλειος.

1. Ο Θεός που μας έπλασε μας έδωσε την χρήση του λόγου, διά να φανερώνωμεν ο ένας εις τον άλλον τας σκέψεις των καρδιών και να μεταδίδωμεν ο καθένας εις τον πλησίον, λόγω της κοινωνικότητος της φύσεως, ωσάν από κάποια ταμεία, προσφέροντες τας σκέψεις από τα κρυπτά της καρδιάς. Διότι εάν εξούσαμεν με γυμνήν από το σώμα την ψυχήν, αμέσως θα

επικοινωνούσαμεν μεταξύ μας διά των σκέψεων.

Επειδή όμως η ψυχή μας διανοείται καλυπτομένη από το παραπέτασμα της σαρκός, έχει ανάγκη από λόγια και ονόματα διά να ανακοινώνη αυτά που κείνται εις το βάθος της.

Όταν λοιπόν η σκέψις εκφρασθή διά φωνής, αυτή μεταβαίνει από τον ομιλητήν προς αυτόν που τον ακούει, αφού διασχίση τον αέρα, φερομένη διά του λόγου, ωσάν διά πορθμείου.

Και εάν μεν εύρη άκραν γαλήνην και ησυχίαν, ωσάν εις γαλήνια και αχείμαστα λιμάνια, ο λόγος αγκυροβολεί εις τας ακοάς των ακροατών.

Εάν όμως, ωσάν κάποια σφοδρά θύελλα, ο θόρυβος των ακουόντων πνεύση αντίθετα, τότε ο λόγος ναυαγεί, διαλυόμενος εις τον αέρα.

Διά της σιωπής λοιπόν κάμετε ησυχίαν χάριν του λόγου.

Διότι ίσως κάτι από αυτά που φέρει σας φανή χρήσιμον και ωφέλιμον.

Ο λόγος της αληθείας είναι δύσκολον θήραμα, διότι εύκολα ημπορεί να ξεφύγη αυτούς που δεν προσέχουν, αφού έτσι το Πνεύμα οικονόμησε να είναι σύντομος και βραχύς, ώστε να δηλώνη πολλά εις ολίγα και με την συντομίαν να είναι εύκολον να διατηρηθή εις την μνήμην.

Άλλωστε η φυσική αρετή του λόγου είναι μήτε να κρύπτη με την ασάφειαν τα εκφραζόμενα μήτε να πλημμυρίζη από λέξεις περιττάς και πράγματα μάταια.

Τέτοιος λοιπόν είναι και ο λόγος αυτός που τώρα έχει αναγνωσθή από τα βιβλία του Μωϋσέως.

Όσοι βέβαια είσθε φιλομαθείς να ενθυμήσθε αυτόν, εκτός αν κάπου διέφυγε την ακοήν σας, λόγω της βραχύτητος.

Ο λόγος κάπως έτσι έχει· «πρόσεχε σεαυτώ μη ποτε γένηται ρήμα κρυπτόν εν τη καρδία σου ανόμημα».

Ημείς οι άνθρωποι είμεθα εύκολοι εις τας αμαρτωλάς σκέψεις.

Διά τούτο ακριβώς αυτός που κατ' ιδίαν έπλασε τας καρδίας μας, επειδή εγνώριζε πολύ καλά ότι το μεγαλύτερον μέρος της αμαρτίας συντελείται εις την κατά διάθεσιν ορμήν, μας ώρισεν ως πρωταρχικήν καθαρότητα αυτήν της διανοίας.

Διότι αυτό με το οποίον πολύ πιο εύκολα διαπράττομεν την αμαρτίαν, δι' αυτό ηξίωσε περισσοτέραν προφύλαξιν και επιμέλειαν.

Όπως δηλαδή οι προνοητικοί από τους ιατρούς ασφαλίζουν τα ασθενέστερα σώματα με τας προληπτικάς συνταγάς, έτσι και αυτός που είναι προστάτης όλων και αληθινός ιατρός των ψυχών, με ισχυροτέρας προφυλάξεις εξησφάλισεν αυτό που εγνώριζεν ότι είναι εις ημάς περισσότερον ολισθηρόν προς την αμαρτίαν.

Διότι α πράξεις που γίνονται με το σώμα χρειάζονται και χρόνον και ευκαιρίαν και κόπους και συνεργάτας και άλλην βοήθειαν.

Αι κινήσεις όμως της διανοίας ενεργούνται αχρόνως, επιτελούνται χωρίς κόπον, σχηματίζονται εύκολα και έχουν όλον τον καιρόν κατάλληλον.

Μάλιστα κάποτε κάποιος από τους σπουδαίους και από αυτούς που υπερηφανεύονται διά σεμνότητα, περιβαλλόμενος εξωτερικά ομοίωμα σωφροσύνης και καθήμενος ανάμεσα εις αυτούς που συχνά τον μακαρίζουν διά την αρετήν του, τρέχει γρήγορα με την σκέψιν προς τον τόπον της αμαρτίας, με την αφανή ενέργειαν της καρδιάς.

Είδε με την φαντασίαν τα μελετώμενα, εφαντάσθη κάποιαν απρεπή συναναστροφήν και γενικώς εις το κρυφόν εργαστήριον της καρδιάς με το να ζωγραφήση μέσα του καθάραν την ηδονήν, διέπραξε εσωτερικά την αμαρτίαν που δεν αποδεικνύεται και που θα μείνη άγνωστος εις όλους ως τότε που θα έλθη αυτός που αποκαλύπτει τα κρυπτά του σκότους και φανερώνει τας σκέψεις των καρδιών.

«Φυλάξου λοιπόν μη τυχόν κάποτε σκέψις κρυφή εις την καρδίαν σου γίνη αμαρτία».

Διότι «αυτός που κυττάζει γυναίκα με πονηράν επιθυμίαν είναι σαν να εμοίχευσε κίολας εις την καρδίαν του».

Διότι αι πράξεις του σώματος διακόπτονται από πολλούς, αυτός όμως που αμαρτάνει με την σκέψιν, με την ταχύτητα των διανοημάτων έχει ολοκληρώσει την αμαρτίαν.

Όπου λοιπόν το παράπτωμα είναι ταχύ, ταχεία μας εδόθη και η φρούρησις.

Δηλαδή διακηρύσσεται εντόνως· «μη ποτε γένηται ρήμα κρυπτόν εν τη καρδιά σου ανόμημα».

Καλύτερα όμως να ανατρέξωμεν εις αυτήν την αρχήν του λόγου».

Συνεχίζεται

Απόσπασμα από την ομιλία του Μεγάλου Βασιλείου "Εις το, 'Πρόσεχε τον εαυτόν σου'", όπως δημοσιεύεται σε μετάφραση στον τόμο "Μ. Βασιλείου έργα 6, της σειράς "Έλληνες Πατέρες της Εκκλησίας, των εκδόσεων Πατερικαί Εκδόσεις "Γρηγόριος ο Παλαμάς". Κείμενο, μετάφραση, σχόλια Βασίλειος Ψευτογκάς.